

Baix Llobregat

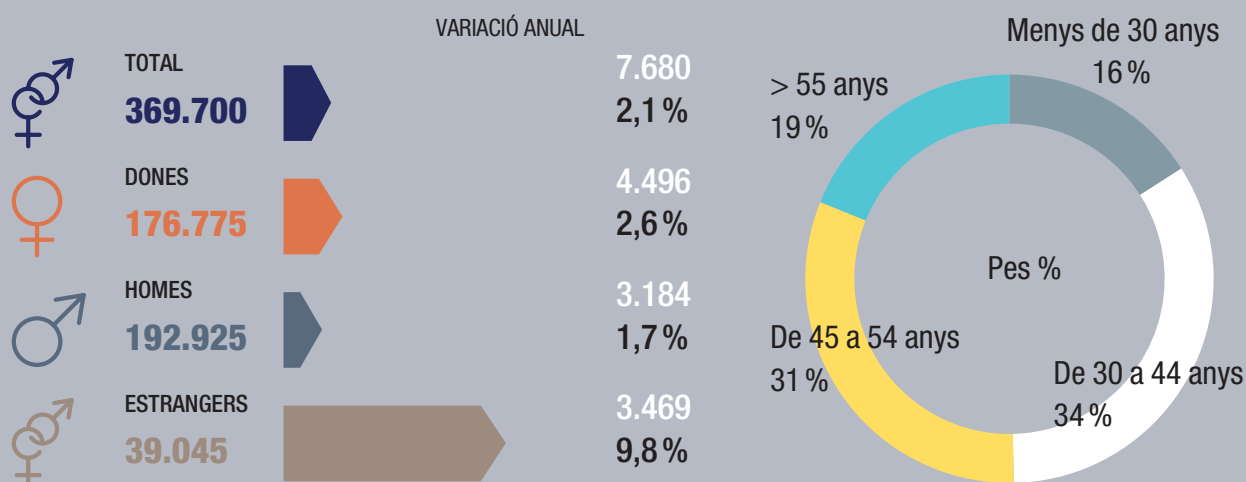

Resum executiu

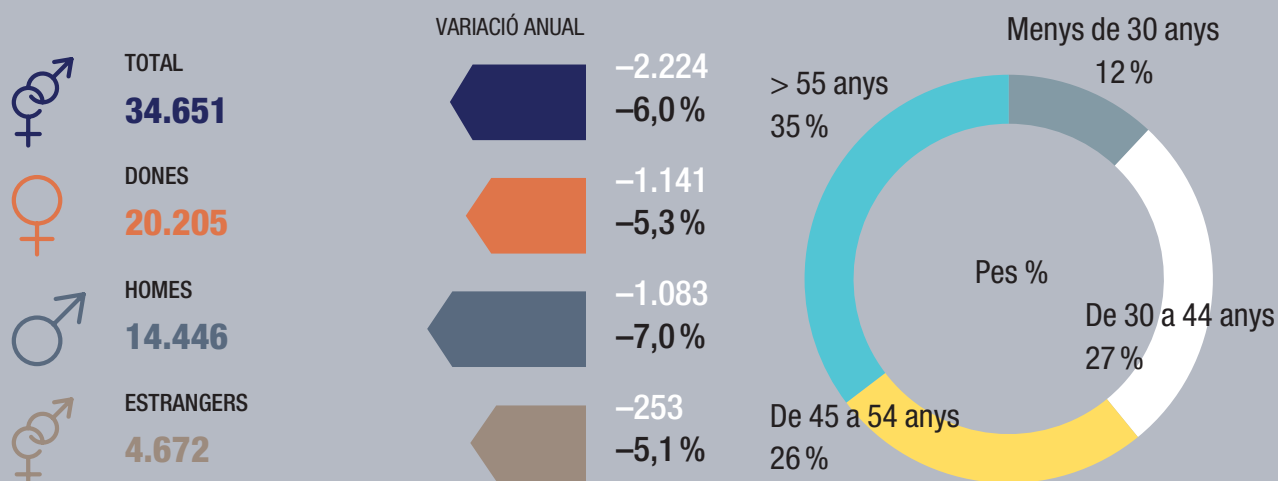
La comarca del Baix Llobregat ha estat una de les que presenta una millor evolució socioeconòmica el darrer any 2022 en el conjunt d'indicadors analitzats. El nombre d'aturats registrats cau el -6,0% en un any, la baixada més intensa entre totes les comarques de la província. El grup d'edat de 45 a 50 anys és el que ha reduït amb major intensitat l'atur registrat (-10,9%). La taxa d'atur baixa fins al 8,6%, una de les més baixes de la demarcació i la més baixa en l'entorn metropolità.

L'ocupació registrada resident a la comarca ha crescut el 2,1% (2,6% a la província), especialment la població amb nacionalitat estrangera (9,8%). Pel que fa als llocs de treball, aquests s'han incrementat el 3,5%, un creixement tan sols superat per l'Anoia, i que se sustenta en el treball assalariat, ja que el treball autònom davalla lleugerament. El comerç a l'engròs és el subsector que ha contribuït amb un major guany de llocs de treball en nombres absoluts. En el mateix període, el nombre d'empreses resulta més baix que un any abans, concretament el -0,8%.

Població ocupada registrada resident a la comarca. IVT 2022

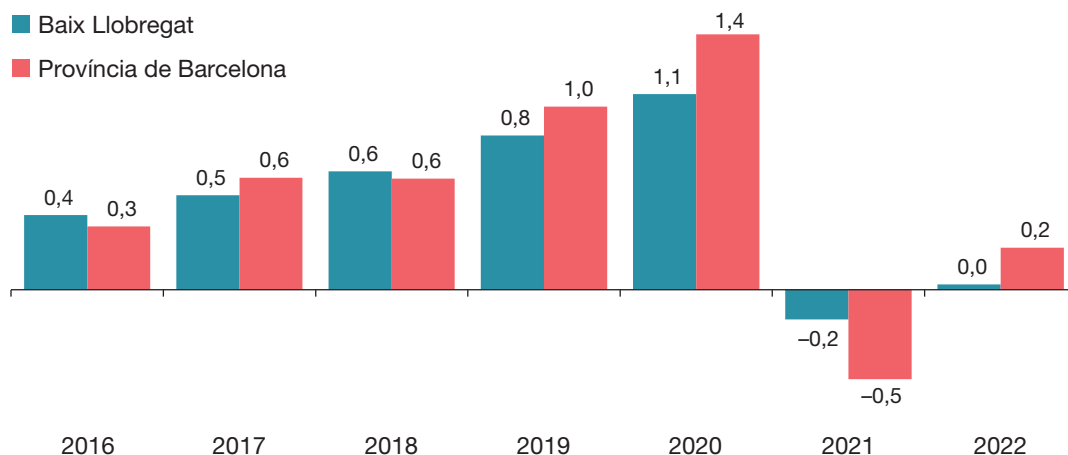
Població aturada registrada resident a la comarca. IVT 2022

La comarca del Baix Llobregat té una superfície de 486 km², el 6,3 % de la superfície de la demarcació. La integren trenta municipis amb una superfície mitjana de 16,2 km². Sant Feliu de Llobregat n'és la capital.

Gràfic 1

Taxes de variació de la població total, 2016-2022 (en percentatge)

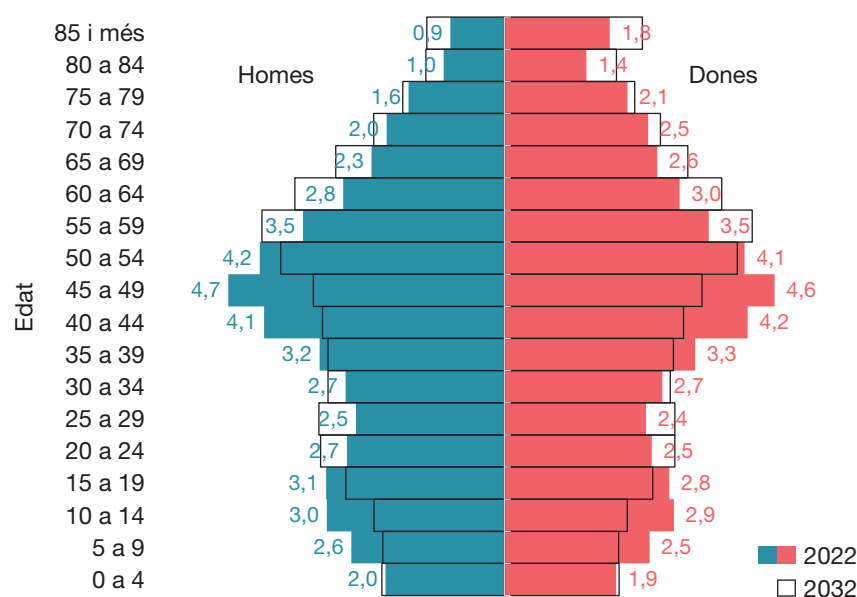

Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

El Baix Llobregat és la tercera comarca més poblada de la província, amb 833.540 habitants segons el padró de 2022, aplegant el 14,6 % de la població de la demarcació. Respecte a un any abans, es registra una població pràcticament igual (228 habitants més, 0,0 %). L'evolució de la població ve marcada per la reducció de la població menor de 16 anys (-2,5 %), la més marcada entre totes les comarques de la província, i que contraresta l'augment de població de 16 a 64 anys (0,1 %), i sobretot el de majors de 64 anys (2,0 %). Per la seva banda, la població amb nacionalitat estrangera creix sensiblement en aquest període (0,6 %), especialment les persones amb nacionalitat italiana (7,6 %), colombiana (8,6 %) i veneçolana (11,1 %). Vint-i-un dels trenta municipis de la comarca guanyen població, encapçalats per Corbera de Llobregat (193), Vallirana (220) i Sant Just Desvern (427). Entre

Gràfic 2

Piràmide d'edats del Baix Llobregat 2022-2032 (en percentatge)

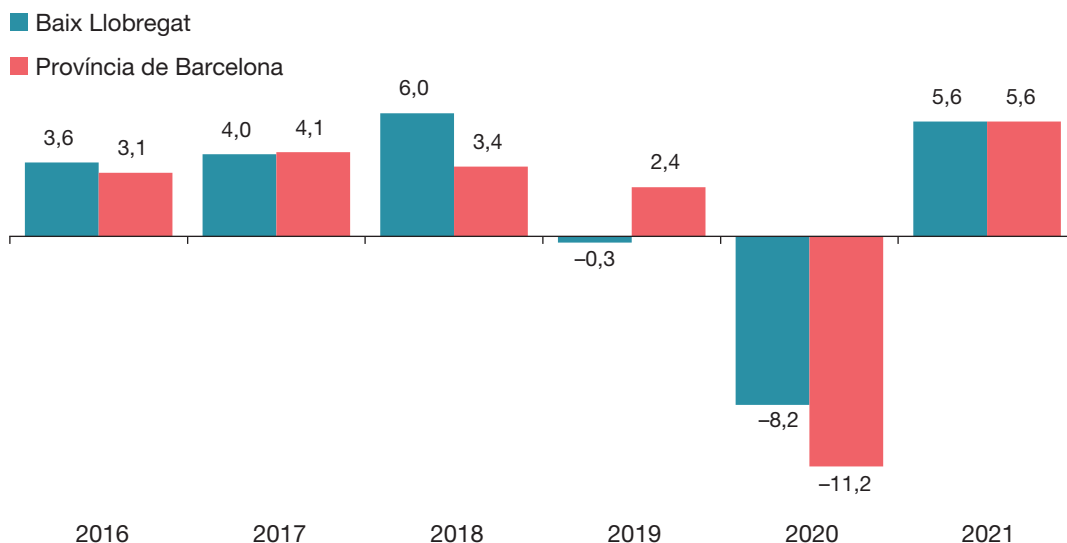

La comarca del Baix Llobregat presenta una població molt similar a la de 2021, però encapçala la davallada de població jove d'entre totes les comarques de la província (-2,5 %).

Font: Programa Hermes basat en dades del padró d'habitants de l'INE

Gràfic 3

Taxes de variació real del Valor Afegit Brut (VAB) (en percentatge)

Font: BBVA, Anuari Econòmic Comarcal 2022

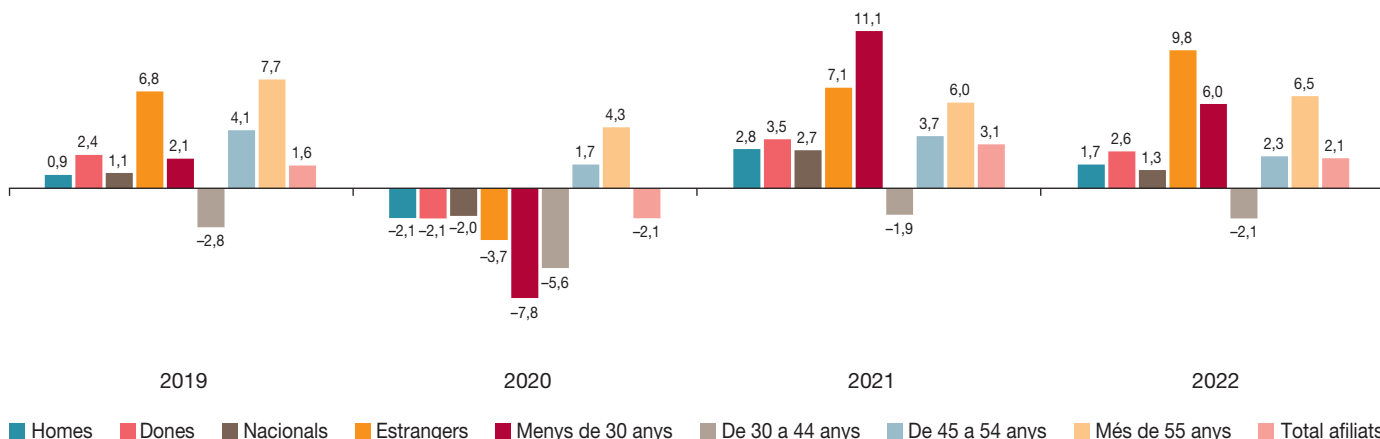
El Baix Llobregat registra un augment moderat de la població ocupada (2,1%), amb un important creixement de la població amb nacionalitat estrangera (9,8%).

els nou municipis que perden població, on més es perd és al Prat de Llobregat (-502).

Segons l'Anuari econòmic comarcal 2022, de BBVA, el VAB de la comarca l'any 2021 (vegeu el gràfic 3) va incrementar-se un 5,6%, igual que el conjunt de la província. L'any 2022 creix l'ocupació registrada de la població resident a la comarca el 2,1%, per sota del conjunt de la província (2,6%). És significatiu el creixement de l'ocupació entre la població amb nacionalitat estrangera (9,8%). El grup d'edat més beneficiat per l'augment d'ocupació ha estat el de persones de 55 anys i més (6,5%), mentre que el de 30 a 44 es redueix (-2,1%). L'any 2022 finalitza amb un total de 369.700 persones ocupades, 7.680 més que l'any anterior.

Gràfic 4

Taxes de variació interanual de la població ocupada registrada. Baix Llobregat (en percentatge)

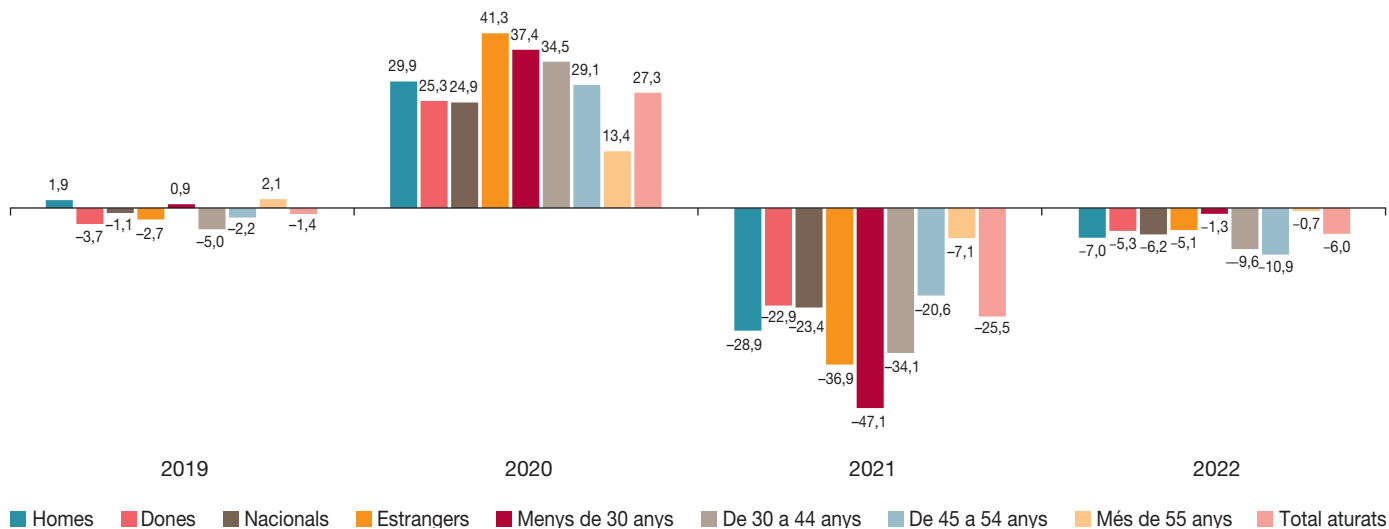

Font: Programa Hermes basat en dades de l'Idescat

L'atur registrat (vegeu el gràfic 5) és de 34.651 persones aturades en acabar l'any 2022, que suposa 2.224 persones menys que l'any anterior, una caiguda del -6,0 %, més intensa que en el conjunt de la demarcació (-4,3 %). La taxa d'atur es redueix fins al 8,6 %, la segona taxa més reduïda entre les comarques barcelonines, i 7 dècimes per sota de la taxa provincial (9,3 %).

Gràfic 5

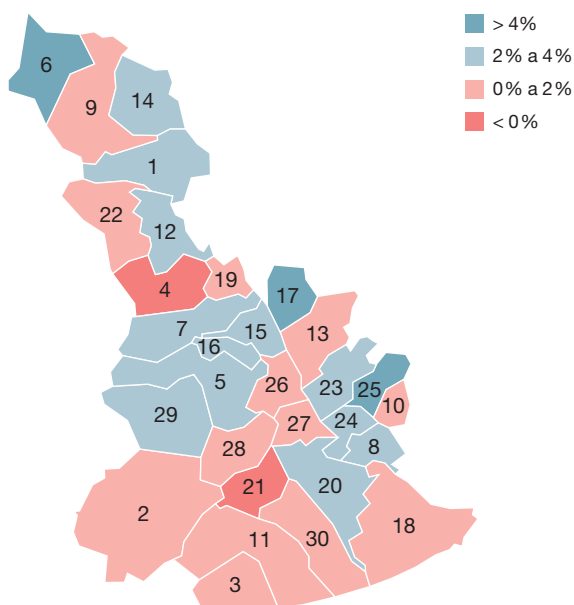
Taxes de variació interanual de la població aturada registrada. Baix Llobregat (en percentatge)

Font: Programa Hermes basat en dades del Departament d'Empresa i Treball

Mapa 1

Variació de la població ocupada registrada. Baix Llobregat, 2022 (en percentatge)

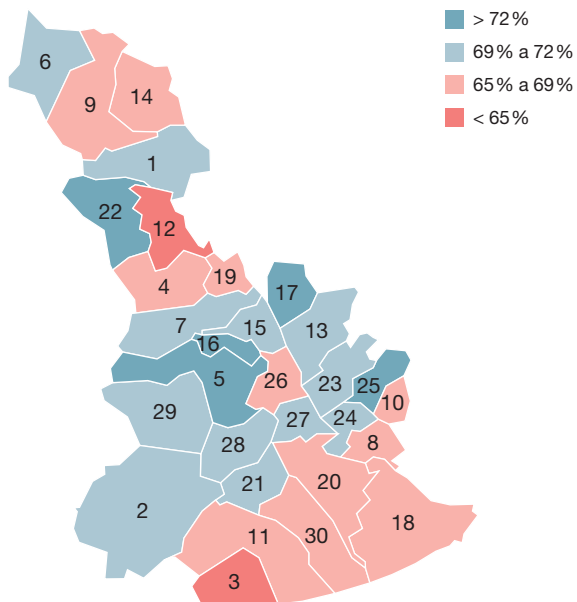
L'atur masculí ha estat el més beneficiat d'aquesta reducció (-7,0 %) davant d'un descens menor entre les dones (-5,3 %). L'atur nacional baixa un -6,2 %, mentre que els aturats estrangers ho fan amb menor intensitat (-5,1 %). La caiguda ha estat generalitzada entre els grups d'edat, amb especial intensitat en les persones de 45 a 54 anys (-10,9 %), però molt més suau entre les persones de 55 anys i més (-0,7 %). En relació als grans sectors d'activitat, el sector serveis és el que redueix més atur en termes absoluts (-2.077), però l'agricultura ho fa en termes relatius (-16,1 %). Per contra, els aturats de la indústria i els que no han tingut una ocupació anterior sumen més aturats que abans (2,3 % i 2,2 % respectivament).

L'atur es redueix de manera notable l'any 2022 (-6,0 %) i la taxa d'atur cau fins a esdevenir la segona més baixa entre les comarques de la demarcació.

Mapa 2

Taxa d'ocupació registrada.
Baix Llobregat, 2022

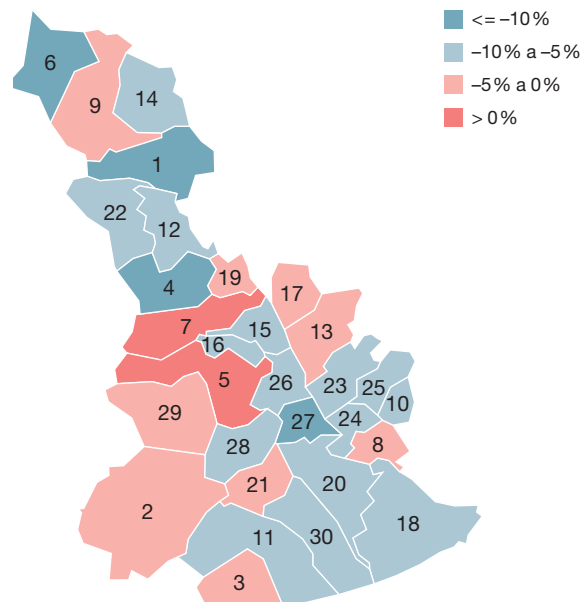
(en percentatge)

Mapa 3

Variació anual de l'atur registrat.
Baix Llobregat, 2022

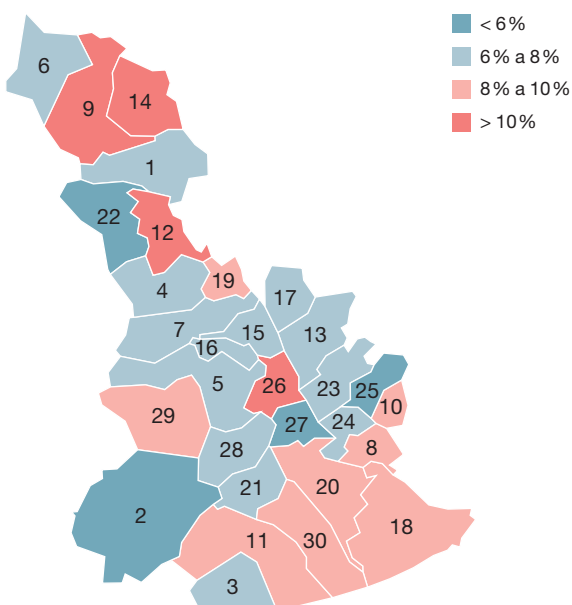
(en percentatge)

Mapa 4

Taxa d'atur registrat.
Baix Llobregat, 2022

(en percentatge)

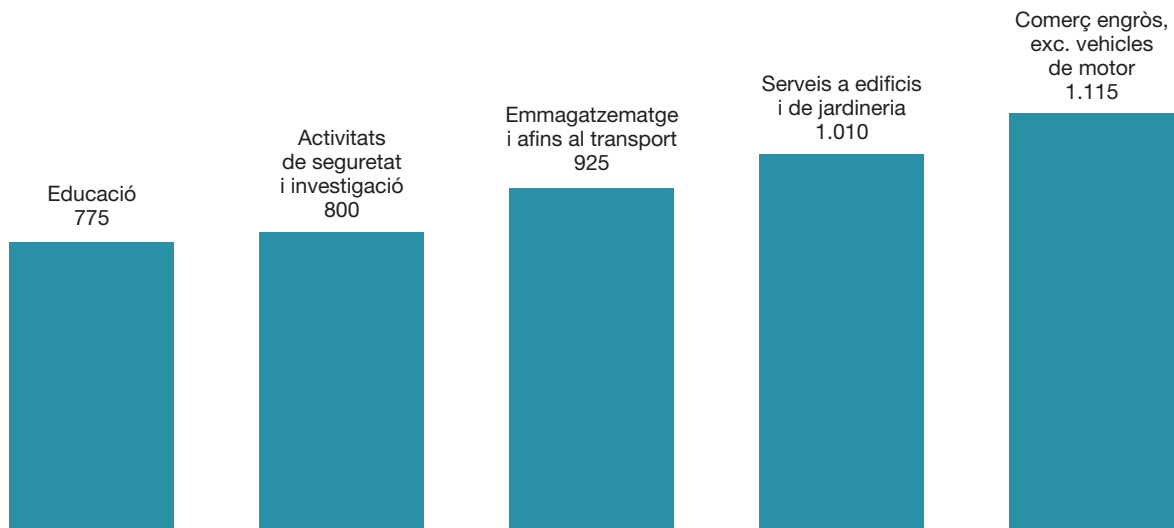

Gairebé la totalitat dels municipis de la comarca augmenten, en major o menor mesura, el nombre de persones ocupades l'any 2022. 28 municipis dels 30 guanyen persones ocupades i 11 presenten una taxa d'ocupació superior al 70%. Pràcticament, tots els municipis de la comarca redueixen l'atur aquest darrer any, 28 de 30, i ja cap d'aquests té una taxa superior al 12%.

1 Abrera	17 Papiol (El)
2 Begues	18 Prat de Llobregat (El)
3 Castelldefels	19 Sant Andreu de la Barca
4 Castellví de Rosanes	20 Sant Boi de Llobregat
5 Cervelló	21 Sant Climent de Llobregat
6 Collbató	22 Sant Esteve Sesroviès
7 Corbera de Llobregat	23 Sant Feliu de Llobregat
8 Cornellà de Llobregat	24 Sant Joan Despí
9 Esparreguera	25 Sant Just Desvern
10 Esplugues de Llobregat	26 Sant Vicenç dels Horts
11 Gavà	27 Santa Coloma de Cervelló
12 Martorell	28 Torrelles de Llobregat
13 Molins de Rei	29 Vallirana
14 Olesa de Montserrat	30 Viladecans
15 Palaejà	
16 Palma de Cervelló (La)	

Gràfic 6

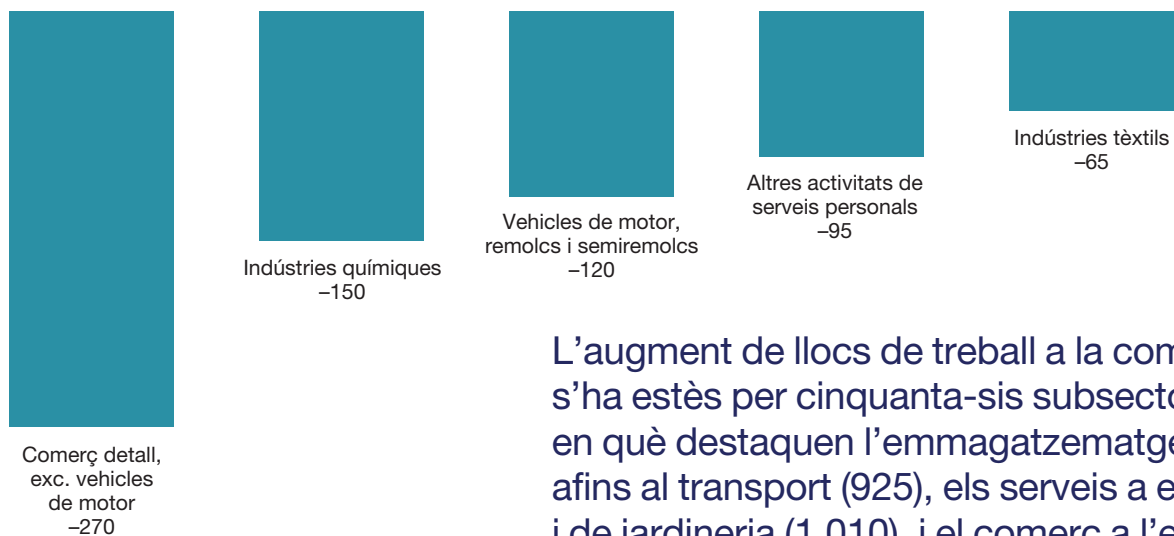
Subsectors d'activitat amb més guany de llocs de treball. Baix Llobregat, 2022 (absoluts)

Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

Gràfic 7

Subsectors d'activitat amb més pèrdua de llocs de treball. Baix Llobregat, 2022 (absoluts)

Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

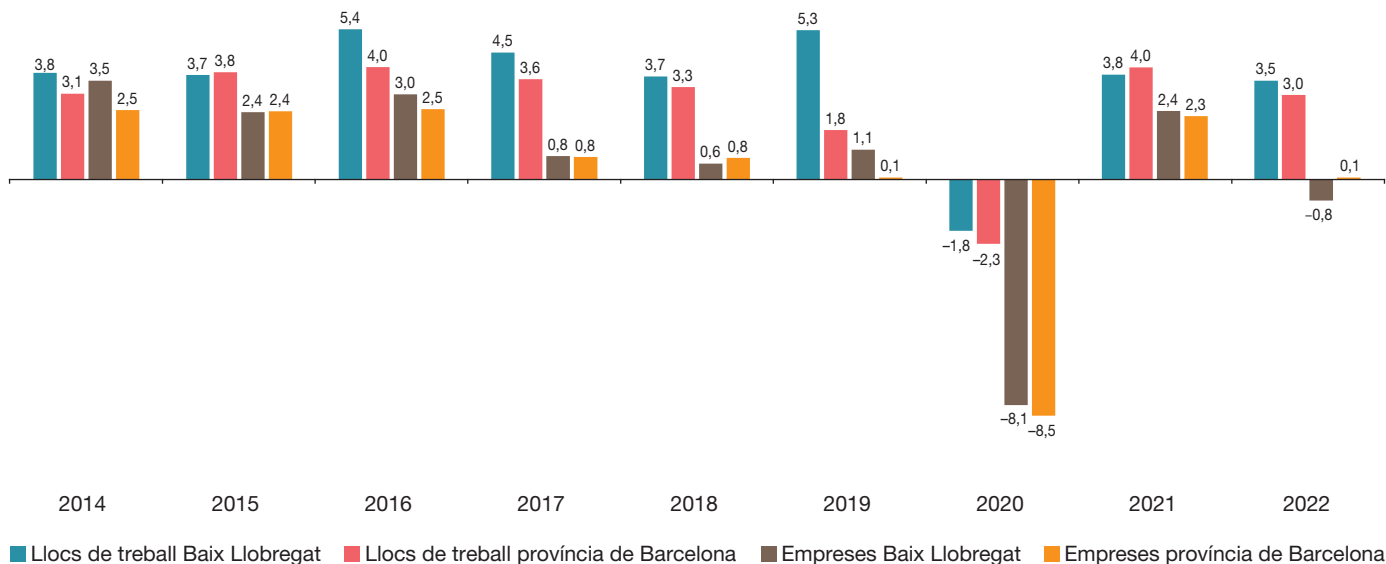
L'augment de llocs de treball a la comarca s'ha estès per cinquanta-sis subsectors, en què destaquen l'emmagatzematge i afins al transport (925), els serveis a edificis i de jardineria (1.010), i el comerç a l'engròs (1.115). Per altra banda, destaquen les baixades en les indústries químiques (-150) i el comerç al detall (-270).

Quant a nombre de **llocs de treball** (treballadors de les empreses de la comarca, hi resideixin o no), a la comarca se'n comptabilitzen 344.555 en acabar l'any 2022, 11.770 més que en el mateix període de l'any anterior. El creixement ha estat del 3,5 %, el segon més important entre les comarques barcelonines després de l'Anoia, i per sobre del ritme de creixement del conjunt de la província (3,0 %). Aquest important increment es recolza en la modalitat de treball assalariat (4,3 %), ja que la modalitat de treball autònom registra una davallada (-0,8 %).

Gràfic 8

Taxes de variació interanual dels llocs de treball i empreses

(en percentatge)

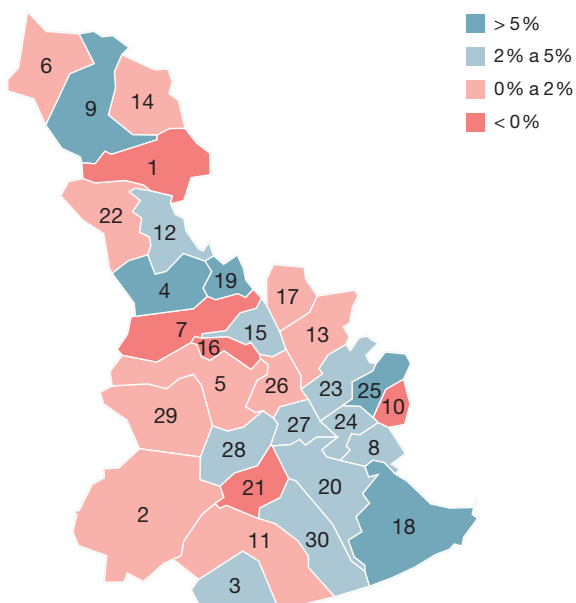
Font: Programa Hermes basat en dades d'Idescat

En l'àmbit municipal, la variació interanual de llocs de treball (vegeu el mapa 5) ha estat positiva en vint-i-cinc municipis de la comarca, amb Sant Just Desvern (7,2%), Castellví de Rosanes (11,5%) i Esparraguera (14,1%) liderant els creixements més intensos. Els increments absoluts més notables són els de Cornellà de Llobregat (1.465) i el Prat de Llobregat (3.100). Els altres cinc municipis registren l'evolució contrària, amb les pèrdues més destacades a Sant Climent de Llobregat (-1,3%), Corbera de Llobregat (-4,3%) i la Palma de Cervelló (-14,0%).

Mapa 5

Variació de llocs de treball registrats.

Baix Llobregat, 2022 (en percentatge)

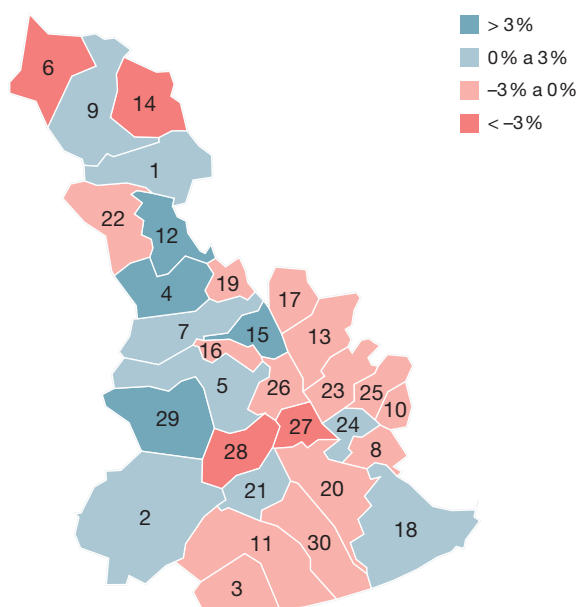
L'any 2022, el nombre de llocs de treball a la comarca ha augmentat el 3,5%, gràcies al treball assalariat (4,3%), ja que el treball autònom cau (-0,8%). Alhora, el nombre d'empreses s'ha reduït el -0,8%.

Contràriament al bon comportament dels llocs de treball, el **nombre d'empreses** (comptes de cotització) s'ha reduït aquest any 2022 el $-0,8\%$ (-161), una disminució que contrasta amb el sensible increment registrat en el conjunt de la província ($0,1\%$). Conseqüentment, el creixement de llocs de treball està provocant un creixement de la dimensió de les empreses. Els subsectors que han experimentat un increment més notable han estat les activitats immobiliàries (21) i la construcció d'immobles (25), mentre que les principals reduccions han estat en les activitats especialitzades de la construcció (-41) i sobretot del comerç al detall (-130).

Segons el Sistema d'Anàlisi de Balanços Ibèrics l'any 2021, el Baix Llobregat és la segona comarca, darrere del Barcelonès, en termes de volum de negoci (60.498 milions d'euros). Els municipis on es genera un major volum de negoci són Martorell (10.073 milions d'euros), el Prat de Llobregat (8.902 milions d'euros) i Esplugues de Llobregat (6.039 milions d'euros).

Mapa 6

Variació d'empreses registrades. Baix Llobregat, 2022 (en percentatge)

11 dels 30 municipis de la comarca han guanyat empreses l'any 2022, entre els quals destaquen el Prat de Llobregat (27) i Martorell (27). En canvi, 18 municipis han perdut empreses, destacant Viladecans (-30) i Cornellà de Llobregat (-35).

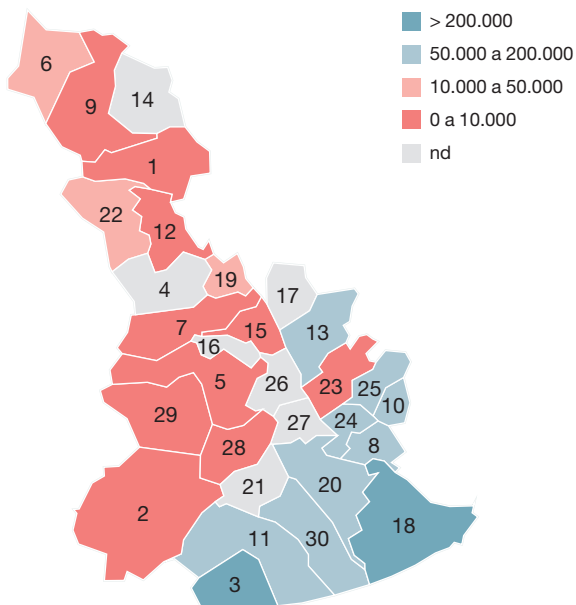
L'impacte de la pandèmia de la covid-19 en termes de facturació al Baix Llobregat es va traduir en una disminució del $12,7\%$ del 2019 al 2020, caiguda superior a la registrada en el conjunt de la província de Barcelona ($11,0\%$). El 2021 la facturació s'ha recuperat un $8,8\%$, augment inferior al registrat en el conjunt de les comarques de Barcelona ($13,3\%$).

El mes de desembre de 2022 es comptabilitzen un total de 23.509 **prestacions per desocupació** a la comarca, 496 més que un any abans. La taxa de cobertura sobre les persones aturades registrades és del $71,9\%$, 2,9 punts per sobre de la taxa provincial ($69,0\%$). Gràcies a l'augment del nombre de prestacions i a la disminució del nombre d'aturats registrats, la taxa se situa 6,1 punts per damunt de la que es donava el desembre de 2021 ($65,8\%$).

El nombre de **contractes laborals** registrats al llarg de l'any 2022 ha estat de 262.593, que suposa una davallada del $-9,0\%$ (26.070 contractes menys), la caiguda més important entre les comarques barcelonines. La davallada ha estat generalitzada en els quatre grans sectors d'activitat. La contractació temporal ha caigut el $-33,5\%$, mentre que la contractació indefinida ha crescut el $158,5\%$, beneficiada pels canvis introduïts en l'àmbit de la contractació per la darrera reforma laboral.

Mapa 7

Recaptació de l'impost sobre les estades en establiments turístics. Baix Llobregat, 2022* (en euros)

* Inclou el 2n semestre de 2021 i el primer semestre de 2022, que correspon al 4t trimestre del 2021 i el 1r, 2n i 3r trimestres de 2022.

Font: LABturisme a partir de la Direcció General de Turisme

El Baix Llobregat presenta creixements en l'**oferta turística**. El nombre de places augmenta en totes les tipologies d'allotjament, amb més de 20.700 places el 2022, excepte en turisme rural i càmpings, que en conjunt només suposen un 15 % de l'oferta de places de tota la comarca.

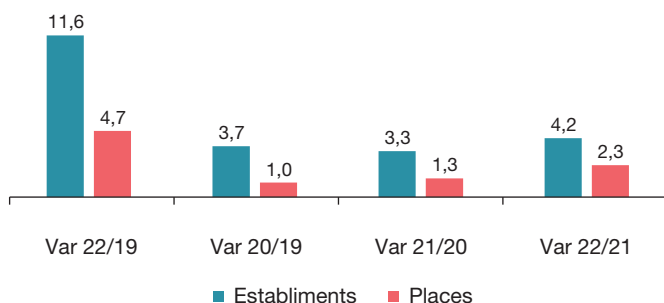
El volum de turistes allotjats en establiments hotelers ha augmentat un 80 % respecte al 2021, però encara està -11 % per sota de les dades del 2019. No es disposa de dades de demanda pel que fa a l'activitat en càmpings i en turisme rural.

Pel que fa a la recaptació de la taxa turística, el Baix Llobregat ha obtingut un import 216 % superior que l'any 2021, amb un total de més de 1.700.000 € recaptats, una xifra el 14 % superior a la del 2019.

El Baix Llobregat supera en un 14 % la xifra de recaptació de la taxa turística del 2019.

Gràfic 9a

Taxes de variació de l'oferta turística* (en percentatge)

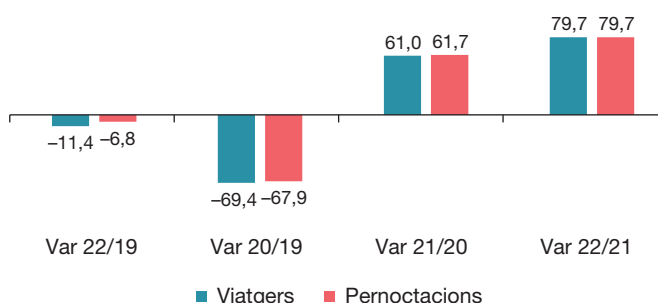

* Inclou establiments i places en hotels, càmpings, turisme rural, apartaments turístics, habitatges d'ús turístic i albergs de joventut.

Font: LABturisme a partir del Registre de Turisme de Catalunya i la Direcció General de Joventut

Gràfic 9b

Taxes de variació de la demanda turística* (en percentatge)

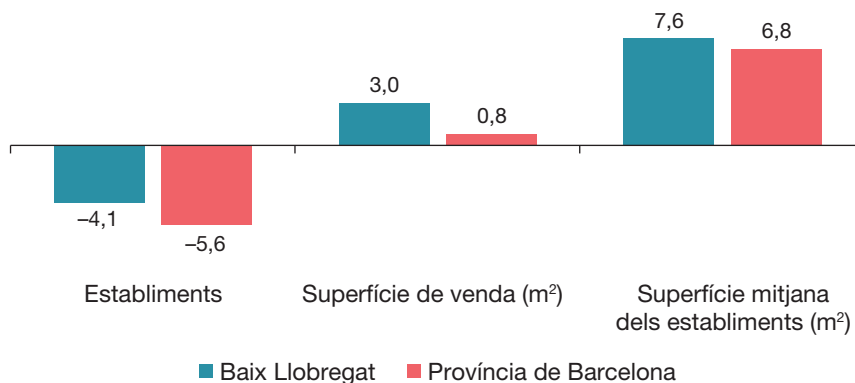

* Inclou viatgers i pernoctacions en hotels, càmpings i turisme rural.

Font: LABturisme a partir de l'Enquesta d'ocupació en allotjaments turístics, Tourism Data System (TDS)

Gràfic 10

Taxes de variació del comerç (en percentatge)

Font: Cens d'establiments comercials de Catalunya. Departament d'Empresa i Treball i Consell General de Cambres de Catalunya

En relació amb el **comerç**, segons les dades publicades per la Generalitat de Catalunya, l'any 2021 hi havia un total de 8.359 establiments comercials a la comarca que ocupaven una superfície de venda d'1.071.776 m². Això suposa una davallada respecte a l'any 2019 d'un -4,1 % en el nombre d'establiments, però un augment d'un 3,0 % de la superfície de venda. La densitat comercial resultant és de 10,03 establiments per cada 1.000 habitants, 5 dècimes menys que l'any 2019, i 1.286 m² per cada 1.000 habitants, un 2,1 % més. La superfície mitjana per establiment se situa en 128 m², 9 m² més que el 2019, un augment d'un 7,6 %, per damunt del conjunt de la província (6,8 %).

L'Enquesta d'hàbits de consum i compra a la comarca reflecteix que la valoració de l'oferta comercial al municipi de residència és d'un 7,06 sobre 10 (quan la mitjana provincial és d'un 7,15). Es destaca que la percepció dels preus en l'oferta comercial del municipi es valora amb un 6,46 sobre 10, el valor més alt de les comarques de la demarcació. Pel que fa a l'índex d'atracció i pèrdues, s'observa una bona retenció de les compres dels productes quotidians amb uns percentatges superiors al 100 %. Contràriament, en el cas de l'equipament per a la llar i especialment per a l'equipament de la persona (73,90 % i 68,61 %, respectivament), l'índex evidencia la pèrdua de compradors/es que el teixit comercial municipal no és capaç de retenir.

La superfície de venda s'incrementa i el nombre d'establiments baixa, però augmenta la dimensió mitjana d'aquests. La valoració de l'oferta comercial és elevada (7,06).

Oficines tècniques laborals (OTL): vint anys treballant per a la salut mental. Un model d'èxit per a la inserció laboral de les persones amb trastorn de salut mental a Sant Boi de Llobregat

Ariana Alcaraz i Agustina Caballero, Ajuntament de Sant Boi de Llobregat

Context i antecedent

La Xarxa d'oficines tècniques laborals (OTL), impulsada i liderada per la Diputació de Barcelona, va néixer l'any 2002 en considerar-se que millorar les oportunitats laborals de les persones amb una malaltia mental era una necessitat.

D'aquí va arrencar una prova pilot de la qual van formar part Sant Boi de Llobregat, conjuntament amb Mollet del Vallès, Sabadell i els municipis del Maresme que va estar en funcionament durant quatre anys, des del 2002 fins al 2005, període en què es van consolidar els quatre dispositius d'inserció laboral de persones amb trastorns mentals.

En aquest període de temps, es va assentar una metodologia específica de treball, es van establir mecanismes de coordinació amb els diferents agents del territori i es va copsar que els resultats d'inserció cada vegada eren més elevats, propiciant el que actualment és la xarxa OTL, un conjunt de 19 oficines tècniques laborals (OTL), de caràcter municipal, supramunicipal o bé comarcal, que treballen per reduir els obstacles que dificulten la inserció i permanència al mercat de treball de persones amb diagnòstic de trastorn de salut mental a la província de Barcelona.

La xarxa es configura com un mecanisme per identificar i establir estratègies entre els diferents ens locals que treballen en l'àmbit de la inserció laboral de persones amb trastorn de salut mental, i cobreix la totalitat de la població potencialment activa de la demarcació.

Descripció

L'OTL de Sant Boi està ubicada en la comarca del Baix Llobregat (Barcelona) i té una projecció supramunicipal que dona cobertura als municipis de la comarca, excepte Cornellà, perquè té també un dispositiu OTL tot i que de caràcter municipal. En l'aspecte organitzatiu, l'OTL està gestionada pel Departament de Foment de l'Ocupació de l'Ajuntament de Sant Boi.

L'objectiu del servei de Sant Boi, així com el de tota la xarxa, és aconseguir la plena igualtat d'oportunitats laborals i socials de les persones en tractament de salut mental i, més concretament, afavorir la inserció en el mercat laboral ordinari mitjançant el desenvolupament d'itineraris personalitzats i multidisciplinaris, que integrin accions d'orientació, formació, sensibilització, acompanyament, suport i intermediació en el mercat de treball. Es tracta d'un suport enfocat de manera que permeti a la persona anar assumint, en els diferents moments del seu procés cap a la inserció, una major estabilitat, seguretat i independència.

El protagonisme, en tots els casos, el té la persona usuària que és qui estableix el seu itinerari i, acompanyat de la seva tècnic/a referent, porta a terme un conjunt d'actuacions per tal de definir, dissenyar i assolir els objectius establerts.

Els eixos principals del dispositiu són:

- En primer lloc, les persones, a les quals s'acompanya en el procés d'integració sociolaboral mitjançant itineraris personalitzats i a mida, tenint en compte les diferents circumstàncies de la persona atesa (situació personal, de salut, familiar, econòmica i laboral).
- En segon lloc, les empreses que promouen un territori socialment responsable i compromès amb la contractació de les persones en tractament de salut mental. En aquest sentit, el treball amb les empreses esdevé un element clau no només en el procés previ a la inserció, sinó i, molt especialment, en el seguiment postinserció.
- I, finalment, el treball en xarxa per lluitar contra l'estigma de les persones amb malaltia mental i fomentar un territori amb igualtat d'oportunitats.

Les persones participants accedeixen majoritàriament derivats pels centres de salut mental i els serveis socials municipals. També ho fan per iniciativa pròpia, ja sigui per coneixement de l'entitat, per recomanacions d'altres persones o per informació rebuda en altres serveis.

Conclusions

La xarxa OTL engega l'any 2023 amb 19 dispositius que donen cobertura als 310 municipis de la província de Barcelona, amb una mitjana de 1.900 persones ateses per any i amb una taxa d'inserció del 33,6 %.

El principal objectiu que persegueix és ara, igual que fa vint anys, la lluita contra l'estigma que pateixen les persones amb un diagnòstic en salut mental a l'hora d'accedir a un lloc de feina, seguint les directrius de la Organització Mundial de la Salut (OMS) en allò que es refereix a l'empoderament de les persones que experimenten afeccions de salut mental. Així mateix, és un servei públic alineat amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030: (3) Salut i benestar, (8) Treball digne i creixement econòmic i (10) Reducció de les desigualtats.